

Samhällsutvecklingsförvaltningen
Mats Falås

Tekniska nämnden

Lägesrapport gällande uppdrag om ändamålsenlig, trygg och tillgänglighetsanpassad gångväg från busshållplatsen E18 Mörby centrum ned till Danderydsleden

Ärendet

Vid tekniska nämndens sammanträde den 28 augusti 2024 (§ 95) väckte Kjell Rosén (MP) ett ärende om att utreda möjligheten att skapa en ändamålsenlig, trygg och tillgänglighetsanpassad gångväg från busshållplatsen vid E18 vid Mörby centrum ner till Danderydsleden. Bakgrunden till initiativet är brister i den nuvarande utformningen av hållplatsområdet, som upplevs som otillgängligt och otryggt – särskilt för äldre, personer med funktionsnedsättning och resenärer med barnvagn.

I dagsläget saknas en direkt och tillgänglig gångväg från hållplatsen ner mot Danderydsleden, vilket medför att resenärer tvingas ta omvägar, bland annat via en ståltrappa eller genom köpcentrumet under dess öppettider. Trappan är planerad att rivas och ersättas, men under tider då den nya entrén är stängd saknas en fullgod lösning för att ta sig vidare från hållplatsen. Bristande belysning och hinder i form av vägräcken påverkar både trygghet och framkomlighet.

Samhällsutvecklingsförvaltningen arbetar sedan tidigare med att förbättra trafiksäkerheten och tillgängligheten vid denna plats. Förvaltningen har initierat och deltagit i flera samverkansmöten med Trafikverket, Trafikförvaltningen och Skandia, och har tagit fram förslag på möjliga lösningar, bland annat öppningar i vägräcket.

Samhällsutvecklingsförvaltningens förslag till beslut

Tekniska nämndens beslut

Tekniska nämnden noterar informationen och lägger lägesrapporten till handlingarna.

Samhällsutvecklingsförvaltningens utredning

Busshållplatsen på E18 vid Mörby centrum är hårt trafikerad under morgonrusningen och har 3 300 avstigande per dygn. Hållplatsen används enbart för avstigande.

Hållplatsen uppfyller inte moderna tillgänglighetskrav, till exempel avsaknaden av högre kantsten vid avstigning. Det intilliggande broräcket försvårar dessutom för gående att ta sig bort från den hårt trafikerade E18, vilket bidrar till en påtaglig känsla av otrygghet. Den nuvarande

Samhällsutvecklingsförvaltningen

Mats Falås

tillgänglighetsanpassade lösningen för avstigande bussresenärer innebär att de måste ta sig söderut till trapphuset vid Friskis & Svettis eller, vid tider då köpcentrumet är stängt, runda byggnaden via den södra parkeringen. Enligt detaljplanens planbeskrivning skulle trappan från hållplatsen ner till Mörbyleden rivas och ersättas med en entré in till Skandias köpcentrum. Enligt nuvarande planer ska den befintliga ståltrappan ersättas med en ny trappa. Den nya trappan vid E18 kommer att vara bättre anpassad till platsen och placeras så att den ger väsentligt öppnare och bättre siktlinjer längs gångstråket vid Mörbyleden.

Skandia har under början av 2024 öppnat upp en entrédörr i centrumfasaden bakom broräcket intill motorvägshållplatsen. Entrén möjliggör för de avstigande bussresenärerna att gå ner till köpcentrumets plan 4. Entrén har samma öppettider som köpcentrumet. Denna entré kommer ges en väsentligt förbättrad gestaltning och välkomnande intryck, i samband med fasadbytet som Skandia genomför de kommande åren.

Innanför entrén nås plan 4 via en mindre trappa, men det finns även utrymme för att komplettera med en plattformshiss ner till plan 4. En sådan hiss skulle avsevärt förbättra tillgängligheten för resenärer med rullator, barnvagn med flera, under köpcentrumets öppettider. Finansieringen av plattformshissen är ännu inte löst. Dessutom saknas i dagsläget en öppning i vägräcket, vilket tvingar bussresenärer att gå runt det.

Samhällsutvecklingsförvaltningens bedömning

Sedan början av 2023 har kommunen initierat flera möten med Trafikförvaltningen, Trafikverket och Skandia i syfte att förbättra situationen och trafiksäkerheten kring busshållplatsen. Under 2024 har kommunen haft flera möten med Trafikverket. Syftet har varit att ta fram en för Trafikverket godtagbar lösning när det gäller vägräcket, för att därefter komma vidare med övriga frågor.

Kommunen har, för att driva på frågan, tagit fram förslag på lösningar vad gäller öppningar i broräcket, så att avstigande resenärer snabbare kan ta sig bort från E18. Förslagen uppfyller inte alla krav som Trafikverket normalt ställer, men det finns heller inga alternativ eller förslag från Trafikverkets sida på någon "annan bättre lösning".

Trafikverket har tydliggjort att de behöver reda ut vilka möjligheter som finns att få till en trafiksäker motorvägshållplats och en förbättrad trafiksituation för samtliga trafikanter, vilket omfattar både avstigande bussresenärer, oskyddade gående och bilister på motorvägen.

Samhällsutvecklingsförvaltningen
Mats Falås

Efter ett kommunledningsmöte med Trafikverket i november 2024 bestämdes att det fortsatta arbetet skulle hanteras inom ramen för det pågående projektet ”Åtgärdsvalsstudie för E18 Norrtäljevägen”, som planerades pågå fram till sommaren 2025. I april 2024 har det dock framkommit att arbetet med att förbättra trafiksäkerheten vid busshållplatsen vid motorvägen ska hanteras i en separat process. En trappa planeras nu att byggas ner mot Mörbyleden enligt den nuvarande tidplanen.

Konsekvenser för barn och unga

Busshållplatsen vid E18 saknar god tillgänglighet och upplevs som otrygg. Den är svår att nå och lämna på ett säkert sätt, särskilt för barn, barn med funktionsnedsättning och barn i sällskap med barnvagn. Den bristande utformningen, inklusive avsaknad av hög kantsten och säkra passager, innebär att barns rätt till trygghet, hälsa och tillgänglighet riskerar att åsidosättas.

Utifrån barnkonventionen ska barnets bästa (artikel 3.1) beaktas i all planering. Barn har rätt till liv och utveckling (artikel 6), till skydd från fysiska risker (artikel 19), till bästa möjliga hälsa (artikel 24), samt till tillgänglighet och delaktighet även vid funktionsnedsättning (artikel 23).

Samhällsutvecklingsförvaltningen fortsätter att arbeta tillsammans med Trafikverket och Skandia för att åstadkomma en trygg och säker gångväg från hållplatsen. Barnkonventionen beaktas särskilt i arbetet, med hänsyn till de ovan nämnda artiklarna.

Ekonomiska konsekvenser

Förlag till beslut medför inga ekonomiska konsekvenser.

Stefan Sorpola
Samhällsutvecklingsdirektör

Jan Lundberg
Park- och gatuchef

Handlingar i ärendet

1. Tjänsteutlåtande, Lägesrapport gällande uppdrag om ändamålsenlig, trygg och tillgänglighetsanpassad gångväg från busshållplatsen E18 Mörby centrum ned till Danderydsleden
2. Tekniska nämndens beslut, 2024-08-28 § 95